

הפרות ההולנדיות לא תתאקלמנה בארץ*

דן בר־און – ארכיונאי המועצה האזורית עמק יזרעאל

רופא מחיפה, מומחה למחלה זו, ולא עזרו הטיפול המסודר וגם שתי הזריקות לא הביאו תוצאות". ועוד מוסיפה חנה מייזל: "הרופאים סבורים שבנהלל, כמו רוב אזורי הארץ אינם מתאימים לפרות ההולנדיות וכי אין אפשרות לגרום להתאקלמותן. גם בבנימינה (שם ייבאו הפרות ההולנדיות בפעם ראשונה על ידי קבוצת מתישבים שעלו מקליפורניה – ד.ב.) יש קשיים עם הפרות ההולנדיות. בכוננתי למכור או להחליף את הפרות ששרדו (בפרות דמשקאיות – ד.ב.) מחשש פן יידבקו במחלה, אלא שאני עדיין מתלבטת וההחלטה קשה עלי, כיון שאני מתפתה לחשוב, שמא בכל זאת תשרדנה."

כפי שאנו יודעים היום, בתחרות שבין ה"הולנדיות" וה"דמשקאיות" זכו הראשונות. לבטיה של חנה מייזל היו נוקבים ובודאי גרמו לה דאגות רבות. לבסוף היתה בבית הספר רפת של פרות הולנדיות גזעיות והמוסד חניך הרבה רפתניות מעולות. גם בחזונה הנועז ביותר שלה לא תיארה לעצמה חנה מייזל שהדורות הבאים של אותן פרות הולנדיות יניבו כעבור זמן כמו

החידה

25 פרות שלה בימים ההם.

למקרא הידיעות המתפרסמות בעתונות בימים אלה על השגי הרפתנים בארץ, שפרותיהם מגיעות לתגובה של למעלה מ־10.000 ליטר חלב בשנה, ובקיבוץ מרחביה, "דהרה" מחזיקה בשיא של כ־18.000 ליטר(!), פניתי אל תיקי הארכיון והנה מה שדליתי משם:

חנה מייזל, המייסדת ומנהלת של "בית ספר חקלאי לנשים בנהלל", אגרונומית במקצועה, היתה על סף ייאוש. בינואר 1924 היא מדווחת לועד הפועל של ויצ"ו, במושבו בלונדון "אמי, מהפרות ההולנדיות, מתה ממחלת שחור־השתן. מיד, עם פרוץ המחלה קראנו לרופא הוטרינרי ממרחביה, ולאחר יומיים נוסף

* המכתב המצוטט דלעית מארכיון בית ספר ויצ"ו, נהלל, מופקד בארכיון המועצה האזורית, נכתב במקור בשפה הגרמנית ותורגם על ידי המחבר. שלמה דורי ממוזיאון וארכיון הרפת ביפעת מוסיף: שני הרופאים הוטרינרים הנזכרים ברשימה היו: דר' רוזן מן "החקלאית", שמושבו היה במרחביה ושעבד במשקי העמק; הרופא מחיפה היה דר' סמסנוב, רופא ממשלתי, אחד הראשונים ובעל ניסיון בקדחת קרציות, כולל המקרה בבנימינה.